

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

No. 26.820.
Dict.: v.d.P. Typ.: TV.

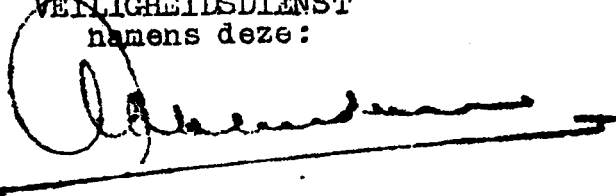
Onderwerp: Overzicht no.4.

's-Gravenhage, 4 Juni 1947.
Javadstraat 68.

(111539.
Tel.: (112778.

Hierbij heb ik de eer U een exemplaar aan te bieden van Overzicht no.4 van mijn Dienst, afgesloten per 21 Mei 1947.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

J.G. Crabbendam.

Aan alle Politieverbindingen.

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST.

Overzicht no.4.

1947

INHOUD.

I.	Een Mei-vieringen der C.P.N.....	blz. 1.
II.	Verkiezingsvoorzorgen C.P.N.....	" 4.
III.	Communistenbond Spartacus.....	" 4.
IV.	Landelijk Congres Vrije Soc.vereniging.....	" 5.
V.	Anti-parlementaire propaganda der Vrije Socialisten.....	" 7.
VI.	Oude S.D.A.P.	" 7.
VII.	Internationaal-Socialistische Beweging (De Vlan").....	" 9.
VIII.	Vlankamp 1947 to Junno.....	" 9.
IX.	Eenheds-Vak-Contrale.....	" 11.
X.	Bedrijfskranten.....	" 14.
XI.	Stakingen.....	" 15.
XII.	Overzicht der stakingen.....	" 18.
XIII.	Algemeen Nederlands Jongdverbond.....	" 22.
XIV.	World-Eenhcid-Beweging.....	" 22.
XV.	Het "Amsterdamsc Jongdparlement".....	" 23.
XVI.	"Europese Actie voor Federale Unie".....	" 25.
XVII.	Indonesië.....	" 26.

I. Een Mei-vieringen der C.P.N.

Het oratorisch vuurwerk, dat het kader der Communistische Partij Nederland ter gelegenheid van 1 Mei op zo talrijke plaatsen in den lande ontstak, vestigde opnieuw de aandacht op de straf doorgevoerde discipline in die gelederen. Weliswaar werden de toespraken van enige vooraanstaande C.P.N.-functionarissen gekenmerkt door eigen formulering en meer individueel élan, doch de sprekers hielden zich, evenals hun ettelijke, als redenaars minder gevierde kameraden, aan een blijkbaar te voren opgesteld schema van feiten en suggesties. In een voorgaand overzicht (no.3-1947) werd het 1 Mei-manifest der C.P.N. reeds in grote trekken weergegeven. Opvallende afwijkingen van de daarin vervatte doelstellingen en aangevoerde leuzen zijn bij de 1 Mei-manifestaties niet tot uiting gekomen. Naar Leeuwarden, de stad waar ongeveer een halve eeuw geleden de 1 Mei-dag in Nederland voor het eerst was gevierd, had de partijleiding als spreker A.J. Koojemans, lid der Eerste Kamer en hoofdredacteur van "De Waarheid" gedoogd. "Wij kunnen", zo gewaagde deze, "terugzien op de verkiezings-overwinning, de schrikwekkende opmars van het communisme. Wij hebben de weerstand doorbroken en tientallen communistische wethouders regeren mede. Wij zijn met vijfhonderdduizend stemmen het afgelopen jaar ingegaan." Inzake Indonesië zeide Koojemans o.m., dat aan de regering duidelijk is gemaakt, dat de communisten overleg willen tussen twee vorstandige volken.

In zijn verder betoog pleitte hij voor vrede en ontwapening, een leuze, welke naar zijn zeggen alle arbeiders en geheel ons volk omvat. "Het Amerikaanse kapitalisme wenst de hele wereld aan zijn voeten. Het wil, dat het volk angst voor een nieuwe oorlog zal hebben en zich zal onderwerpen. In Amerika en overal is echter de arbeidersklasse sterker geworden. Het Amerikaanse volk, dat zijn de arbeiders en de soldaten, de wapenbroeders van de Sovjet-Unie, heeft verklaard," aldus Koojemans, "dat het nooit de wapens zal opnemen tegen de Sovjet-Unie." Evenals tientallen andere sprekers in den lande gewaagde Koojemans ervan, dat de Moskouse conferentie geenszins mislukt is, zoals in de pers werd beweerd. Stalin, die op zulk een schitterende wijze zou hebben bijgedragen tot de vestiging van de vrede, zou niet op de loop gaan voor de grote mond van Truman. De Sovjet-Unie zou geen duimbreed zijn gewoken.

In het tweede gedeelte van zijn toespraak behandelde Koojemans enige problemen van binnenlandse aard. Lagere winsten, hogere lonen en goedkopere goederen achtte hij noodzakelijk. De winstmarges zouden soms zestig procent bedragen. Ten koste daarvan eisten de arbeiders verhoging van loon. Fel laakte Koojemans de militaire uitgaven. "Als we alles bij elkaar rekenen, zien we," zo zeide hij, "dat elk gezin hiervoor per week ongeveer twintig gulden betaalt." Het landelijk bestuurslid der C.P.N. Joop Touwis kwam in casu tijdens zijn Mei-rede te Alkmaar tot ongeveer f.7.- per gezin per dag.

Er is vrede, al schrijven sommige couranten over oorlog, doch dat dient, volgens Kocjomens, als stok achter de deur om Indonesië van zijn vrijheid te beroven. Het was, naar zijn beweren, de schuld van de Nederlandse regering, dat de deviezenpot leeg is en dat er van het opbouwplan niets terecht komt. Dat zou zijn veroorzaakt door de Rooms-rose regering van ons land. "Dollars zijn er wel te krijgen, maar ze waarborgen niet de politieke onafhankelijkheid van ons land. Amerika heeft ook met Nederland zijn plannen. Het is niet nodig, dat Nederland een slaaf wordt van het Amerikaanse imperialisme. Dat gebeurt niet, als we vriendschap sluiten met de Sovjet-Unie. Doch zover zijn we nog niet met de vriendschapspolitiek ten aanzien van de oostelijke landen," constateerde de communistische spreker.

"Het anti-communisme van Vorrink en anderen vindt geen weerklank onder het merendeel der arbeiders van de Partij van de Arbeid. Linggadjati is getokend. Dit brengt straks nieuwe verkiezingen. Zorg dat Boel niet terugkeert, maar daarvoor hebben wij U allen nodig om met de leden van de P.v.d.A. te spreken voor de eenheid," besloot Kocjomens zijn rede. Zij vormde, althans naar de feitelijke inhoud, een evenbeeld van de eiders in C.P.N.-bijeenkomsten gehouden 1 Mei-toespraken.

Ondanks de bittere verwijten naar de hoofden van leiders der K.V.P., der Partij van de Arbeid en het N.V.V. geslingerd, is de richtlijn om demonstratief de vaderlandse eenheidsgedachte te blijven propageren nauwgezet gevolgd. "Wat betekent het", zo vroeg Kocjomens zijn omstreeks 450 personen omvattend 1 Mei-auditorium te Leeuwarden, "als we veroordeeld worden tot de dollar? Dan dreigen we een randstaat te worden zoals Estland, Letland en Lithauen."

Tijdens een 1 Mei-vergadering der C.P.N. te Tilburg keerde Cor Pels, Amsterdam, zich tegen de katholieke pers en voornamelijk tegen "De Linie", die naar zijn zeggen ten onrechte de meest fantastische berichten lanceert omtrent wan-toestanden, welke in Rusland zouden heersen. Zich richtende tot de katholieke arbeiders betoogde hij, dat niets hen van de communistische scheidt. Hij beriep zich daarbij op zijn ruim 3-jarig verblijf in concentratiekampen tijdens de bezetting. In Oranienburg had hij van gedachte gewisseld met veel katholieke priesters, maar ook met een katholiek oud-Minister. Hoewel men het over filosofische vragen niet had kunnen eens worden, was dit ten aanzien van maatschappelijke vraagstukken wel het geval geweest.

Alle communistische sprekers gispten, zoals hiervoor gemeld, de uitgaven voor het leger, waarvan Indonesië alleen drie miljoen gulden per dag kost. Mede ter verhoging van de productie-capaciteit cisten zijn onmiddellijk terugroeping van de Nederlandse soldaten uit Indonesië.

Het communistische Tweede Kamerlid Brecht v.d. Muyzenberg-Willems (Amsterdam) zeide in een openluchtmeeting op 1 Mei te Eindhoven, dat het op heden in ons democratisch land nog kon gebeuren, dat door de loze-burgemeester van Haarlem

(lid van de Partij van de Arbeid) verboden werd om bij een demonstratie een spandoek mee te dragen met het opschrift: "Onze soldaten terug uit Indië", zulks vanwege wettelijke verstoring van rust en orde. "De Waarheid" (30-4-47) had terzake vernomen, dat "de loco-burgemeester van Haarlem, de P.v.d.A.-wethouder D.J.A. Goluk," aan de afdeling van de C.P.N. aldaar had medegedeeld, dat hij het meevoeren van de louze: "Onze troepen naar huis" in strijd achtte met de openbare orde en het daarom verboden had.

Syben Klaas van der Molen, vader van een Jughorberg te Sneek, zeide aldaar op een C.P.N.-bijeenkomst, waar A.N.J.V.-leden van de plaatselijke afdeling liedjes zongen en toneelschetsjes ten beste gaven, dat een intense strijd dient te worden gevoerd voor loonsverhoging; De arbeiders moesten beseffen, dat staking een machtig middel was! Evenals vele andere woordvoorders in de 1 Mei-vergaderingen van de communisten sprak van der Molen over morcel verval onzer soldaten in Indonesië. Kennelijk werd aan het ganse communistische sprekersgilde de instructie verschaft uit te weiden over een brief van een Nederlands militair in Indonesië. Deze brief zou bijzonderheden hebben onthuld over de feestelijkheden in Indonesië, gehouden bij de geboorte van de jongste prinses. Het was, volgens de briefschrijver, op het laatst zo, dat allen (uitgezonderd de geciteerde briefschrijver) stomdronken waren, ook de officieren. Het ontbroken van leiding zou tot gevolg hebben gehad, dat één der jongens was doodgestoken door zijn eigen kameraden.

In verschillende plaatsen heeft de C.P.N. moeite gedaan een gezamenlijke 1 Mei-viering te organiseren voor de C.P.N., P.v.d.A., het N.V.V. en de E.V.C.. Indien dit plaatselijk niet mocht slagen, hadden de leden der C.P.N. de opdracht ontvangen van partij-bestuur om dan ook de gezamenlijke viering met de E.V.C. na te laten. Over het algemeen werd er maar zeer matig gevlagd ter gelegenheid van de 1 Mei-viering. De bijeenkomsten verliepen zonder stoornis. In aanmerking nemend, dat de communistische pers weken achtereen in alle toonaarden intensieve propaganda heeft gevoerd. voor het welslagen van dit 1 Mei-feest, bleef het effect beneden de gekoesterde verwachtingen. De viering had een vrij mat karakter en de belangstelling voor de samenkomsten bleek de organisatoren te hebben teleurgesteld.

Het Wereldverbond van Vakverenigingen te Parijs heeft een manifest uitgegeven op het 1 Mei-feest. Alle ongeorganiseerden ter wereld worden daarin opgeroepen zich bij het W.V.V. aan te sluiten. Verder worden in dit manifest de volgende eisen gesteld:

Er moet een einde gemaakt worden aan de uitbuiting en de sociale en economische ten achterstelling, onverschillig ras of geslacht en in welke vorm ook; gelijke betaling voor gelijk werk, ook voor vrouwen en jeugdige personen; praktische toepassing van het principe der volledige werkgelegenheid; een

salarispeil, dat de arbeiders een behoorlijke levensstandaard mogelijk maakt; betaalde vacaties; vrijheid van meningsuiting; pers, vereniging en vergadering; uitroeiing van het fascisme; werkelijke denazificatie van Duitsland en democratisering van Japan; hulp aan Spanje en Griekenland en alle andere onderdrukte volkeren bij het verkrijgen van hun democratische vakverenigingsrechten.

Het manifest keert zich tegen het feit, dat talrijke stakingen na de oorlog met geweld zijn onderdrukt en tegen de in verschillende landen geldende wetten, welke zouden indruisen tegen de rechten der vakbeweging.

II. Verkiezingsvoorzorgen C.P.N.

Het partijbestuur van de C.P.N. ("De Waarheid") heeft besloten met ingang van 1 Mei 1947 over te gaan tot instelling van een verkiezingsfonds. Aan een reeds in Februari 1946 van die zijde gedane poging wordt stilzwijgend voorbijgegaan. Kort na de bevrijding, dus vóór de wederoprichting van de C.P.N., oisten vooral de Vrienden van de Waarheid het houden van verkiezingen voor de Staten-Generaal op de kortste termijn. Achteraf heeft een functionaris der C.P.N. bewoerd, dat uitstel der parlementsverkiezingen naar een later tijdstip dan waarop ze in 1946 worden gehouden, haar nog meer gewin zou hebben verschaft. Het partijbestuur van de C.P.N. meent thans alle maatregelen te moeten nemen om op een plotse-linge ontbinding van de huidige Kamer en de daarop volgende verkiezingen voorbereid te zijn, hoewel nog niet bekend is, wanneer die verkiezingen voor het parlement zullen plaatsvinden. Blijkbaar wordt rekening gehouden met de komende grondwetswijziging en haar electorale nasleep in 1948. Over de werkwijze van het fonds zullen de districten en afdelingen spoedig nader worden ingelicht. Gerben Wegenaar, Theun de Vries, N. van der Drift, N. Mourer, H. Geelhoed en H. Gortzak hebben voorlopig zitting genomen in het Comité van Aanbeveling.

III. Communistenbond Spartacus.

Het Comité "Trotz Alledan", genoemd in Maandoverzicht no. 2 van 1947 is er na 8 weken in geslaagd duizend gulden bijeen te brengen. Dit geld is door leden en sympathiserenden van Spartacus in Nederland ter beschikking gesteld om de drukkosten van het orgaan "Spartacus" te kunnen bestrijden. Ook aanhangers van Spartacus in België hebben hun steentje bijgedragen. Uit de zevende verantwoording van de gestorte beragen, afgelegd door het Comité "Trotz Alledan", blijkt, dat België er 500 Francs voor offeerd.

P.E.J. Nansink brengt de lezers en abonne's van "Spartacus" onder het oog, dat de beste basis voor Spartacus is "het opvoeren van het lezerstal". Hij roept de lezers op om de gedachten van Spartacus overal te verbreiden. Om tot een krachtige actie te kunnen komen, heeft het bestuur van Spartacus richtlijnen uitgegeven, welke als volgt luiden:

- a) Het aantal abonne's moet met aller hulp en regelmatig worden opgevoerd;
- b) Veel meer dan tot nu toe moet aan de bedrijven en op drukke punten met "Spartacus" worden gecolporteed;
- c) In alle bedrijven moeten de kameraden, die onze opvatting delen, werkzaam zijn aan de vorming van revolutionaire bedrijfskernen.

Door de Organisatiekern van Spartacus zal binnenkort worden voorgesteld om in verschillende plaatsen en voor verschillende plaatsen en voor verschillende stroken weekend-bijeenkomsten te beleggen. Lezers en sympathiserenden zullen daarvoor worden uitgenodigd. Het hoofddoel van die samenkomsten is, volgens Spartacus, de bespreking van de punten:

"Hoe brengen wij onze opvattingen op breder basis tot de arbeiders" en "De geest van Spartacus in het bedrijfsleven".

IV. Landelijk Congres Vrije Socialistische Vereniging.

In het Parkhotel te Amsterdam hield de Vrije Socialistische Vereniging (V.S.V.) Zaterdag 19 en Zondag 20 April 1947 een landelijk congres. Van de omstreeks tachtig aanwezigen vertegenwoordigden negen de Nederlandse Bond van Vrije Socialistische. Op de agenda was een bespreking aangekondigd over eventuele fusie tussen beide groepen. De secretaris van de V.S.V., J.H. Haagen, memoreerde in het verslag over het afgelopen jaar de goede samenwerking met andere groepen vrije socialistische en met de Communistenbond Spartacus. Volgens C. Bonnet, die het congres voorziet, was het bij afwezigheid van G. Rijnders, redacteur van De Vrije Socialist, niet mogelijk de drie agendapunten te behandelen betreffende:

- 1o. de redactie van gemeenschappelijk orgaan;
- 2o. zijn overname; en
- 3o. oprichting van een eigen orgaan.

Het merendool der aanwezigen was, blijkens de daarop volgende discussie van mening, dat het orgaan De Vrije Socialist in handen van de groep behoorde te zijn. Indien G. Rijnders hiertegen bezwaar zou maken, dan werd uitgave van een eigen blad wenselijk geacht.

De Afd. Amsterdam der V.S.V. toonde zich voorstander van een samensmelting met de N.B.V.S.. Zij achtte samenwerking met de N.B.V.S. geboden om de reactie krachtiger te kunnen bestrijden. De afd. Utrecht stonde daarmede in. De afd. Den Haag, hoewel voorstander van een fusie, verwachtte enige tegenwerking van haar leden.

Op de tweede congresdag bleek G. Rijnders present te wezen. Hij toonde zich een absolute tegenstander van een fusie. Naar hij beweerde, zou de V.S.V. zich vernederen bij een samensmelting met de N.B.V.S. De afd. Blaricum, later gesteund door de afd. Musselkanaal, achtte de V.S.V. echter gebaat met een fusie. Uiteindelijk gaf het congres aan het landelijk bestuursopdracht een commissie te benoemen, die de plannen voor fusie met de N.B.V.S. zou bespreken. De afdelingen Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en de Zaanstreek bevalen samensmelting aan en de afd. Nieuwe Nieuwduorp verklaarde zich er tegen.

Op het congres bleek, dat de invloed van G. Rijnders op de V.S.V. steeds minder wordt. De oppositie tegen hem wordt door de N.B.V.S. aangewakkerd. L. E. Haagen, wie in de eventuele nieuw te vormen organisatie een bestuursfunctie is toegezegd, is een sterke voorstander van de fusie. Aan Rijnders werd onderhands het aanbod gedaan om door zijn beweging gepensionneerd te worden. Indien hij volhardt in zijn weigerachtige houding zal het merendool van de V.S.V. tot fusie besluiten en Rijnders aan zijn lot overlaten. Hoewel Rijnders tientallen jaren achtereen onomstreden leider van zijn volgelingen is geweest, schijnt zijn invloed te tanen. Opzet en organisatie van de N.B.V.S. en de naar gedogen redactionele inhoud van het blad "Socialisme van onder op" zullen hierna niet vreemd zijn.

In afwachting van de besprekingen inzake fusie werd de contributieregeling niet aan de orde gesteld. Na enige overweging besloot het congres, dat, in samenwerking met de N.B.V.S. en zo mogelijk met Spartacus, pamfletten van anti-militaristische strekking zouden worden verspreid op de binnenkern te Utrecht te houden militaire luchtvaarttentoonstelling.

De oprichting van een anti-militaristisch bureau door de V.S.V. werd door het congres overbodig geacht, omdat er reeds veel van dergelijke instituten zijn. Er moest bovendien niet te veel over deze dingen gesproken en geschreven worden; de overheid stak daar zo gauw haar neus in.

V. Anti-parlementaire propaganda der Vrije Socialisten.

Anti-parlementaire propaganda - het stellen van zogenaamde protest-candidaten - kon in de ogen van de meeste aanwezigen geen genade vinden. De manier waarop zulke actie vóór de oorlog was gevoerd, bijvoorbeeld met de candidatuur en de verkiezing van "Had-je-ne-naar", vonden zij onjuist. De afd. Haarlem, met als medestander G. Rijnders, vond dat dergelijke actie toch wel degelijk doel had getroffen en in fabrieken, werkplaatsen en op kantoren, kortom overal, diende te worden gevoerd. Het congres knikte van ja.....

De afd. Amsterdam der V.S.V., welke 35 leden telt, had zelf het voorstel geopperd om de dag te gaan herdenken, waarop De Vrije Socialist een halve eeuw geleden voor het eerst verscheen. Nog voor dit agendapunt aan de orde kwam, trok de hoofdstedelijke afdeling het plan in. Rijnders vroeg naar de redenen daarvan, waarop de afgevaardigde van Afd. Amsterdam weigerde te antwoorden. Tijdens de rondvraag vond men bij nader inzien toch wel aanleiding om "in een vijftig jaar op de bres staan voor zijn beginselen" een mijlpaal te zien en dit jubileum alsnog te vieren.

Het landelijk congres heeft de vrij belangrijke agenda dusdanig afgewerkt, dat bijna geen principiële beslissingen zijn genomen.

VI. Oude S.D.A.P.

De oude S.D.A.P., in 1946 te Utrecht opgericht en bedoeld om de social-democraten die zich niet in de Partij van de Arbeid thuis voelden, te binden, schijnt weinig aantrekkingskracht te bezitten. Het ledental der opgerichte plaatselijke afdelingen is gering. Van het Partijbestuur en de afdelingsbesturen gaat naar weinig activiteit uit.

Het orgaan de "Sociaal Democrat" zal voorlopig niet meer verschijnen. Door de onvoldoende verkoop in de afdelingen kan de organisatie de drukkosten van dat blad niet meer opbrengen. Teneinde toch enig contact tussen de leden mogelijk te maken, wordt maandelijks een gestencild "Mededelingenblad" uitgegeven. Daarin wordt de leden dringend verzocht hun contributie te betalen en steunzegels te kopen.

Volgens het bestuur zou de Oude S.D.A.P. de nodige financiën missen om propaganda te kunnen voeren voor haar ideeën.

Vorig jaar zomer, op de landelijke vergadering van 15 en 16 Juni 1946, was besloten een groot Partijbestuur te benoemen, opdat er zoveel mogelijk plaatsen en provincies in vertegenwoordigd zouden worden.

Deze bestuursleden zouden regelmatig moeten kunnen confereren. Door de zeer slechte financiële positie, waarin de Oude S.D.A.P. momenteel verkeert, is van dit voornemen niets terecht gekomen. Men zou niet in staat zijn de reiskosten aan de Partijbestuurders terug te betalen. Aangezien een goed werkende leiding van het grootste belang wordt geacht, heeft het dagelijks bestuur gemeend een nieuw partijbestuur te moeten voorstellen, dat bestaat uit personen, die in het centrum van Nederland woonachtig zijn. Het dagelijks bestuur erkent, dat de samenstelling van dit partijbestuur organisatorisch niet verantwoord is en het contact met de overige landstroken niet bevordert.

Het nieuwe partijbestuur is als volgt geformeerd:

- 1) G. Kruit te Leiden, voorzitter.)
- 2) J.H. Visser te Haarlem, secretaris.)
- 3) P. Langendijk te Amstorden, penningmeester.)
- 4) J.C. Louwisse te Zeist, lid.
- 5) H.v.d. Brug te Hilversum, lid.
- 6) D.A. Noordwiel te Den Haag, lid.
- 7) J. Gaai te Rotterdam, lid.

Mevrouw M.C. Bouwmeester zal in haar kwaliteit van redactie-secretaresse de vergaderingen van partijbestuur en dagelijks bestuur met raadgevende stem bijwonen.

VII. Internationaal-Socialistische Beweging ("De Vlan")

Het was in de maand der bevrijding, in Mei 1945, dat "De Vlan" verscheen, als voortzetting van het tot dan illegaal verspreide blad "De Vonk". In hun streven naar saambundeling van krachten hoopten de redacteurs te komen "tot een eenheid van socialistische strijd voor de bestrijding der fascistische ideologieën, van antisemitisme, geweldverheerlijking, chauvinisme en dictatuur, voor de herovering onzer democratische rechten, de vrijheid van Indonesië, de bedrijfsdemocratie en de internationale economische samenwerking". De Vlan doelde bij haar entrée, nu twee jaar geleden, noo, niet te zullen zijn het orgaan van enige partij, beweging of secte, maar een vrije tribune voor allen, die inplaats van strijd en concurrentie tussen volkeren en nensen, de nenselijke eenheid willen.

In het jongste 1 Mei-nummer wordt een noodkreet geslaakt, teneinde het blad, dat blijkbaar in materiële nood verkeert, uit de financiële benauwenis te helpen. De vreugde reeds na de bevrijding, zo stelt "De Vlan" zelf de diagnose, was slechts kort, de algemeene gebloken psychische moeheid daarna intensief. "De Vlan" bespouwt een opnieuw in zich zelf verdeelde socialistische beweging naast een versterkte activiteit van reactionaire en neo-fascistische groepen en spreekt over een groot deel van de arbeidersklasse, dat spoedig op de rand van een bestaansminimum werd gebracht, over het imperialistisch avontuur in Indonesië, de dreiging van een derde wereldoorlog. Verlamming van socialistische activiteit, gepaard gaande met financiële onmacht van vele geestverwanten en het abonneren op "De Vlan" te bekostigen, hebben er toe geleid, dat het blad "onder uiterst moeilijke omstandigheden wordt uitgegeven." De Vlan zegt te weigeren en te zullen blijven weigeren de principes, waarop het orgaan is gebaseerd, te verdoezelen of te veranderen. Om het nieuwe werk, uitbreiding en versteviging te kunnen verrichten, willen bestuur, dagelijks redactie en redactieraad een door alle lezers te vormen Vlan-Opbouwfonds van tien duizend gulden laten vormen, waarvoor bijdragen per postgiro Incassobank Amsterdam kunnen worden gestort.

VIII. Vlankamp 1947 te Junno.

Het Vlankamp - het derde sedert 1945 - zal te Junno

-bij-

bij Onnen in Overijssel worden gehouden als "een zomerfeest van vrijheid en kameradschap". Het zal een tentenkamp zijn, waar man, vrouw en kind, zonder onderscheid van godsdienstige of politieke overtuiging, welkom heten te zijn. De twee centrale onderwerpen voor het jongerenkamp (19-26 Juli) voor allen van 16-30 jaar zijn:

1. de geschiedenis van het socialisme in Nederland en in de wereld;
2. mens en maatschappij; de mens en de wereld, de mens en de nacht, de mens en de sexe, en de nieuwe mens.

Internationale spanningen worden in discussie gebracht in het kaderkamp (26 Juli - 2 Augustus). Het hoofdthema luidt: Amerika-Europa-Rusland, met als motieven: 1. Amerika t.o.v. de problemen in Europa; 2. Rusland; 3. Europa tussen Amerika en Rusland; 4. Duitsland. Het ontwaken van het Oosten en de Renaissance van het Socialisme zijn de beide anderen onderwerpen voor debat. Ten slotte zal in het algemeen kamp (2-9 Augustus a.s.) worden gesproken over optimisme en levenskunst, de woning als bakermat van de vrijheid, de autonomie van de kleinste eenheid, de bedrijfsorganisatie en de vrouw in het maatschappelijk leven.

De voordrachtskunstenaars Nel Oosthout en de hoboïst Jaap Stotijn hebben ook ditmaal medewerking beloofd.

Blijkbaar zullen internationale contacten worden gemaakt. Een tiental Tsjechen en vertegenwoordigers uit Zwitserland, België, Zweden en Engeland worden in het Vlankamp verwacht. De deviezen-moeilijkheden maken volgens de organisatoren ook hier een beroep op de "solidariteitspot" nodig. Het ligt voorts in de bedoeling de kampoorders in aanraking te brengen met een groep Indonesische studenten, die als gasten op het terrein van het Vlankamp congressoren.

De aanmeldingen voor deelneming moeten aan Singel 135, Amsterdam C. worden gericht. Volwassenen en kinderen boven de 15 jaar betalen f.20.-, voor kinderen tot 2 jaar is de toegang gratis, voor deelnemers van 2 tot 10 jaar is storting van f.10.-, voor die van 10 tot 15 jaar f.15.- nodig. Aangezien principieel niemand zal worden geweigerd, is ten behoeve van min- of onvermogenheden aangedrongen op vrijwillige verhoging naar draagkracht van deze storting.

IX. Eenhheids Vak Centrale.

De Regering had, zoals in het vorige maandoverzicht werd vermeld, er in toegestemd, dat er een bespreking zou plaatsvinden tussen vertegenwoordigers van de Ministeries van Sociale en Economische Zaken en een delegatie van de E.V.C.. In de loop van April 1947 heeft dit onderhoud inderdaad plaats gehad, waarbij door de E.V.C.-afgevaardigden Blokzijl, van der Heul en van der Pool een memorandum werd aangeboden. Zij hebben dit nader aan de Regering verklaard.

De toenemende spanning tussen lonen en prijzen enerzijds en de stijgende winsten van de ondernemers anderzijds werken volgens de E.V.C. ongunstig in op de arbeidsproductiviteit. De door de Regering aangekondigde prijsverlaging zou niet tot stand zijn gekomen, terwijl de Regering haar belofte van een redde loonsverhoging niet zou zijn nagekomen. De E.V.C. is van mening, dat de loonstop doorbroken moet worden en dat de lonen in overeenstemming moeten worden gebracht met het huidige prijspeil. Zij verlangt verder een loonstijging in redelijke verhouding tot de toenemende productie.

De delegatie van de E.V.C. drong aan op de doorvoering van economische democratie en wettelijke regeling van de ondernemers-raden en stelde vast, dat nationalisatie van de economische sleutelposities een absolute voorwaarde voor de productie-verhoging is.

Voorts bepleitten de woordvoerders van de E.V.C. de instelling van een coördinatielichaam, dat de loon- en prijspolitiek regelt, en toonden zij zich voorstanders van een nationale conferentie van de arbeid. Ook werd een verbetering van de indeling der geneente-klassen door hen voorgesteld.

Tenslotte werd er met nadruk bij de Regering op aangedrongen, dat de E.V.C., gezien haar economische en sociale betekenis, als een der grote vakverenigingen door de overheid zou worden erkend.

Ruin 4500 afgevaardigden waren aanwezig in de op 26 April 1947 te Amsterdam gehouden kadervergadering van het N.V.V.. De afwijzing der fusie met de E.V.C. kwam daar nogmaals ter sprake. In een naar aanleiding hiervan aangenomen resolutie verklaarde dit congres zich met

-bedoelde-

bedochde afwijzing accoord.

De ontwikkeling van het prijsverloop, zo werd verder bepaald, diende nog enige maanden te worden afgewacht alvorens inzake de derde loonronde een definitieve beslissing kon worden genomen. Evenals bij de E.V.C. is men ook bij het N.V.V. tot een grote ledenwerfactie overgegaan. Zodoende werd in Zuid-Limburg onder de mijnwerkers een manifest verspreid, waarin de leden van de A.B.W.M. (Algemene Bond van Workers in het Mijnbedrijf) worden opgewekt om zich niet in hun eigen bond te isoleren, doch zich aan te sluiten bij de Algemene Nederlandse Mijnwerkersbond, welke is aangesloten bij het N.V.V.

Bij dit alles zegt de E.V.C. nog steeds te blijven stroven naar eenheid in de vakbeweging. Het ontketenen van een broederstrijd met het N.V.V. zou zij niet willen, doch de arbeiders zelf moesten alle krachten inspannen, teneinde van onder op tot eenheid te geraken. Verschillende manifesten en bulletins van de E.V.C. hebben op dit volgens haar voor de arbeidersklasse absoluut noodzakelijk doel gewezen.

De Landelijke Raad der E.V.C. richtte zich in een proclamatie tot de werkers van Nederland en in het bijzonder tot hen, die georganiseerd zijn in het N.V.V. Daarin luidt het dat de hoop op een geheel nieuwe groepering van krachten, zoals deze in verschillende landen is tot stand gekomen, niet in vervulling is gegaan. De Landelijke Raad herinnert aan het wantrouwen van de N.V.V.-leiding ten opzichte van een deel der E.V.C.-georganiseerden, nl. de communisten. Zich op het standpunt stellende, dat dit wantrouwen ongegrond is, verklaart de Landelijke Raad zich niet bereid om dit deel der werkers, dat de communistische ideeën aanhangt, af te scheiden of te isoleren. De genoemde raad zegt zich er ten volle van bewust te zijn, dat het afwijzen der fusie door de N.V.V.-be-sluiten de mogelijkheid in zich bergt van het hoog oplacien van een broederstrijd, die funest is voor de arbeidersbeweging van het land. Het eenheidsstreven, dat zo nadrukkelijk door de C.F.N.-leiding wordt gepropageerd, vindt in dit E.V.C.-manifest nog een apart accent door een "ernstig beroep, gedaan op de workers van Christelijkenhuize, socialisten, communisten en anti-kapitalisten".

-/lhoewel-

Alhoewel sommige oppositiegroepen in de E.V.C. herhaalde malen tot actie tegen troepenverzending naar Indonesië opwekten, bleef de E.V.C. zelve in dit opzicht vrij rustig. Tegenover het algemeen stakingswapen stelde zij grotere arbeidsprestaties voor, waardoor de arbeiders grotere invloed zouden kunnen uitoefenen.

Zo zeide Kleinsma, lid van het Hoofdbestuur der E.V.C., op een vergadering der E.V.C. te Amsterdam op 27-4-1947 ongeveer het volgende:
"Conflicten dienen te worden voorkomen. Men moet niet zo zonder geldige reden in staking gaan. Eerst wanneer alle besprekingen hebben gefaald en indien wij in ons recht staan, dan zal de E.V.C. als uiterste middel het stakingswapen hanteren."

In een ander in het Noorden des lands door de E.V.C. verspreid vlugschrift wordt vermeld, dat het streven der E.V.C. gericht is op:

- 1) nationalisatie van belangrijke industrieën, dat wil dus zeggen het onder overheidsbeheer brengen van particuliere bedrijven;
- 2) nodozeggenschap van de arbeidersklasse, zowel over lonen en arbeidsvoorwaarden als over de gang van de productie in het bedrijf;
- 3) optrekken van de laagste lonen tot een dragelijk peil; verhoging van de koopkracht van alle lonen en evenredige verhoging van pensioenen en uitkeringen (een en ander ten koste van de winsten);
- 4) verhoging der productie, teneinde de grote nood van het werkende volk zo snel mogelijk te lenigen;
- 5) vergroting van de nationale en internationale samenwerking, teneinde door internationale nachtsveroring een nieuwe oorlog te voorkomen.

"De E.V.C. tracht dit alles te bereiken," zo gaat het manifest verder, "door de vorming van de grootst mogelijke eenheid onder de arbeiders." Voorts is overleg met de overheid, overleg met Werkgevers een middel dat de E.V.C. dagelijks wil toepassen. Eerst indien dit overleg niet tot resultaten zou leiden en de inzet dit zou rechtvaardigen (dus rekening houdende met het algemeen welzijn),

zou de E.V.C. niet schromen, zij het dan ook noodgedwongen, het stakingswapen te hanteren.

Na de afwijzing der fusie door het N.V.V. blijft de C.P.N. doorgaan een zo groot mogelijke invloed in het vakverenigingsleven te verkrijgen en tracht zij méer en méer de sleutelposities in de E.V.C. te bemachtigen. De C.P.N.-leden worden door hun partij geïnstrueerd welke hun houding moet zijn bij het stellen van kandidaten en het kiezen van bestuursleden in de E.V.C.

X. Bedrijfskranten.

Om de communistische ideeën in het bedrijfsleven te propageren, is de C.P.N. er toe over gegaan nog meer bedrijfskranten uit te geven, waarmede beoegd wordt voorlichting te verschaffen over politieke problemen, alsmede over vraagstukken in de bedrijven. Zo zijn in de laatste tijd te Amsterdam zulke kranten uitgegeven voor enkele concentobedrijven, alsmede voor de Fokkerfabrieken en de Nederlandse Dok-Maatschappij. Bij Philips te Eindhoven verscheen "De rode luidspreker" als een specimen van deze soort. Meerdere van die krantjes verzezen in de laatste tijd als paddestoelen uit de grond. We noemden er in het Maand-overzicht no. 3-1947 reeds een aantal. Blijkbaar bestaat er van communistische kant grote belangstelling voor zulke uitgaven. Vele arbeiders, die geen lezers van "De Waarheid" zijn en overmin regelmatig andere communistisch geïntereerde lectuur onder ogen krijgen, kunnen er door beïnvloed worden.

Teneinde voor de bedrijfskrant feiten-materiaal te verzamelen, wordt spreekuur gehouden, tijdens hetwelk wens en grieven van personeelsleden kunnen worden behandeld. Het zal geen toevalligheid zijn, dat "De Waarheid" daarbij voor enige accommodatie zorgt. Het bijkantoor te Eindhoven van genoemd dagblad heeft bijvoorbeeld voor het houden van zulke spreekuren een lokaliteit afgestaan. De niet communistische hulp uitgegeven bedrijfskranten protèderoren misstanden in de bedrijven te helpen opheffen. Zedelijke infiltratie-pogingen verdienen verdere aandacht.

XI. Stakingen.

In Maart en April jl. werd de bedrijfsvrede in Nederland slechts incidenteel verstoord. De arbeidsondrieten konden vrijwel over de gehele linie snel en bevrodigend worden opgelost. Vooral in het Twentse industriegebied kwamen het tot wilde stakingen van korte duur. Van enige politieke actie of beïnvloeding door de vakverenigingen is niets gebleken. In één geval poogde de E.V.C. om leden van andere vakorganisaties te bewegen zich in haar gelederen te scharen. Dat was te Goor, waar onder het personeel van de Eternietfabriek op 17 April 1947 een staking uitbrak. Vier van de ongeveer tweehonderd stakende arbeiders zijn aangesloten bij de E.V.C. Alleen dit viertal ontving uit de stakingskas van de E.V.C. zeventig procent van het te verdienen loon, de overigen kregen geen uitkering van hun bonden. Toch blijkt deze materieel voordeliger positie de mindere bedoelden onberoerd te hebben gelaten. Vier dagen later, op 21 April 1947, werd het werk te Goor hervat, nadat de directie een nadere regeling van het drieploegenstelsel in het vooruitzicht gesteld. Er waren bezwaren gerezen tegen de urenverdeling en de loonnormen, zoals deze door de directie in overleg met het College van Rijksbemiddelaars waren vastgelegd. Gezien dit overleg hadden de vakverenigingen zich afzijdig gehouden, toen aan een deel der arbeiders ontslag werd verleend na hun weigering om de accoordverklaring te tekenen. De andere arbeiders hadden zich solidair verklaard met de ontslagenen.

/ had

Te Hengelo liet de Communistenbond Spartacus van zich horen via een pamflet, dat op een der fabriekspoor-ten van de Kunst- en Kousenfabriek van De Jong en Van Dam aldaar werd aangeplakt. In genoemd bedrijf kwamen het op 8 April 1947 tot een wilde staking van onstreeks dertig arbeiders, die loonsverhoging eisten. De vakverenigingen ondersteunden die actie niet, aangezien de lonen aan de vastgestelde regeling voldeden. In dit bedrijf waren kort tevoren nog moeilijkheden overwonnen en door middel van het drieploegenstelsel tot productie-verhoging te komen. Nadien, op 30 April 1947, brak in dezelfde fabriek een proteststaking uit van een aantal meisjes op een afdeling, waar een van hen was ontslagen wegens een geschil met de directie over toekenning van een verlofdag. Deze staking duurt nog voort. In het evengeneld Spartacus-pamflet wordt in de trent der onverzoonlijke klassch-togenstelling aan de "Heren" verweten, dat zij in grote

luxe - auto's konden rijden en dat de arbeiders het daarontegen naar het "fout-rijwielbanden" (banden met fabricage-foutjes) moesten doen.

In Twente ontstond enige strubbeling over de al dan niet toekenning en de grootte van het zgn. textielpakket. Door verschillende textielfabrieken wordt n.l. een gedeelte van het loon ingehouden, waarvoor op gezette tijden een hoeveelheid textielgoederen wordt uitgereikt aan de arbeiders. Teneinde eenheid te bereiken werd bij Ministeriële beschikking bepaald, dat per kwartaal niet meer dan drie procent van het loon mag worden besteed voor het verstrekken van textiel aan de betrokken arbeiders. Op de textielfabriek "Almelo" te Almelo werd na enig meningsverschil een schikking getroffen. De directie had het personeel eerst beloofd, dat zich in het uit te reiken textielpakket ook een hoeveelheid vitragestof zou bevinden. Later werd die toezegging ongedaan gemaakt, omdat de waarde van het pakket, dat ook andere textielproducten bevatte, dan de voorgeschreven drie procent van het loon zou overschrijden. Na een staking van 14 arbeiders (van wie 2 E.V.C.-leden het eerst het werk neerlegden) besloot de directie de goederen in het pakket lager te prijzen! Door deze "aerwaardering" kon een deel van de vitragestof alsnog worden bijgevoegd.

Ook te Deventer en Enschede gingen onderscheidenlijk vijftig jeugdige arbeiders en vijftig Drentse meisjes voor korte tijd in wilde staking. Zij voelden zich bij de uitreiking van het textielpakket achtergesteld bij andere arbeidskrachten. Hun protest boekte weinig resultaat.

Massaal was een conflict in de appendagefabriek van de N.V. G. Dijkers en Co. te Hengelo, waar ongeveer duizend arbeiders op 21 en 23 April 1947 enkele korte proteststakingen hebben gehouden. Zij verlangden een gratificatie, zoals deze aan het kantoorpersoneel was uitbetaald. Later deed de directie aan de stakers toezegging, dat een veer hen gunstiger pensioenregeling zou worden getroffen.

Buiten Twente kwam het ook tot een meer massale staking. Op 14 April 1947 verlieten twaalfhonderd arbeiders bij de N.V. Philips te Eindhoven de werkplaatsen, omdat zij de nationale feestdag, de 5e Mei, niet als een collectieve snipperdag (losse vacantedag) beschouwd wilden zien. De volgende middag werd de arbeid op alle
-afdelingen-

afdelingen hervat, nadat het personeel had besloten de vakorganisaties te verzoeken deze kwestie onder de aandacht der Regering te brengen. Ook werd geklaagd over het niet meer verstrekken van extra voedingsmiddelen en over de lage lonen.

In drie textiel fabrieken te Geldrop kwam het tot een conflict, dat ruim drie weken aanhield. Eerst op 25 April 1947 namen de circa 130 man, die er hetzij rechtstreeks dan wel als sympathie-stakers bij betrokken waren, hun plaats achter de weefgetouwen weer in. Het resultaat hunner actie bleek niet te zijn wat zij ervan hadden verwacht. Een per 1 April aangekondigde loonsverlaging van ongeveer f.5.- per week bleef n.l. gehandhaafd, omdat het loon bij de N.V. Wollenstoffenfabriek te Geldrop voor genoemde datum onstreeks f. 5.- hoger was dan het bij collectieve arbeidsovereenkomst vastgestelde maximum. Wel deden de directies der drie fabrieken een concessie. Arbeiders, die aan een eul model-weefgetouw werken, ontvangen voortaan 7 procent toeslag en die aan een nieuw getouw 4 procent, zulks in overeenstemming met de destijds afgesloten C.A.O. Ook deze drie stakingen werden gekenmerkt door het ontbreken van politieke activiteit.

Het geheel, ongeveer 130 man omvattende fabriekspersoneel van de weefabriek "De Sloutels", v.h. de Koster & Co. N.V. te Leiden ging 8 April 1947 in wilde staking. Het elste, dat de fabriek uit de derde naar de tweede, ter plaatse geldende loonklasse zou worden overgebracht. In de middag van 9 April d.a.v. werd de arbeid hervat onder voorbehoud van een nadere regeling. Op 13 Mei hebben de arbeiders, tegen het advies der drie erkende vakbonden in, wederom het werk neergelagd, en dezelfde eis kracht bij te zetten. Een stakingcomité zou zich voor steunverlening tot de Leidse bevolking wenden. Volgens De Waarheid stonden van de honderd vijftig personeelsleden slechts 28 voor ophoffing van de staking. Het conflict was bij het afsluiten van dit overzicht nog niet gerogeld.

-OVERZICHT-

XII. OVERZICHT der stakingen:

BEDRIJF:	TIJDSDUUR:	AANTAL STAKERS:	AANLEIDING:	RESULTAAT:	INWEGING VAKBONDEN:
N.V. Wollenstoffen- fabriek Goldrop	31.3.47- 25.4.47.	55	Loonsverlagng i. 7.m. toepassing C.A.O.	Dir. kende enige pro- mo-toelagen too.	1
Text. fabriek A. Poes- sers, Goldrop.	Idem	50	Idem symp. staking	Idem	1
Text. fabriek Gebr. v. Agt., Goldrop	1-4-47- 25.4.47.	30	Idem, idem	Idem	1
Meelfabr. "Do Sloutels, Leiden	8.4.47- 9.4.47	130	Loonkwestie ge- neente Klasse in- deling.	Geen	1
Text. fabriek "Almelo", Almelo	13.2.47- 17.3.47.	14	uitroeping en inhoud textiel- pakket.	cisen ged. ingewilligd.	1
Text. fabriek "Twentho", Almelo.	12.3.47.	Geen.	Protest i. v. m. maatregelen-pro- ductieverhoging.	Geen.	1

E. V. C. v. v. v.
achter
directie.

OVERZICHT der stakingen

 AANTAL
 STAKERS: AANLEIDING: RESULTAAT: INBENING
 BEDRIJF: TIJDSDUUR: VAKBONDEN:

 Text.fabr. ten Cato, Maart 1947. god.pers. idem geen vakorg.achter
 Almelo. * directie.

Text.fabr. de Jong 1.d. loop god.pers. voorwaarden herziening
 en van Dam, Hengelo v. Maart 1947. ploegen-stelsel. loonregeling
 toegezegd.

Idem 8.4.47-30 arbeidsters cis- geen vakbonden
 15.4.47. ten loonsverho- achter dir.
 ging. 19

Text.fabr. de Jong 30.4.47. god.pers. ontslag vr. geen
 en van Dam, Hengelo personeelslid

N.V. Phillips, 14.4.47-1200 Bezwaar dat nat. geen
 Eindhoven 15.4.47 feestdag 5 mei
 als vacantie-snip-
 perdag moest worden
 opgenomen.

N.V. Zuid Ned. Spi- 14.4.47- god.pers. Loongeschil. geen.
 ritus fabr., B.O. Zoom. 15.4.47.

OVERZICHT der stakingen:

BEDRIJF:	TIJDSDUUR:	AANTAL STAKERS:	AANLEIDING:	RESULTAAT:	INMENGING VAKBONDEN
Eterniet fabr., Goed.	17.4.47- 21.4.47.	200	Voorwaarden in- voering 3-ploe- Gen-stelscl.	herz. loonre- geling toege- zegd.	
Text. fabr. Erven Ankersmit C.V.	18.4.47- 21.4.47.	50	uitreiking en inhoud textiel- pakket voor jeug- dige arbeiders.	cisen slechts zeer bed. inge- willigd.	E.V.C. achter stakers.
N.V. Ver. Ned. Rub- berfabr. "Hovoe", Renkum.	21.4.47- 22.4.47.	25	prod. toeslag van 10 % verlangd.	cisen bed. ingewilligd.	Vakbonden achter stakers.
Appandage fabr. N.V. Dijkers & Co., Hengelo	21 en 23 April 1947	1000	protest daar kan- toorpars. Gratifica- tie ontving en fabr. arb. niet.	Gunstiger pen- sioenregeling v.d. arbeiders.	
Text. fabr. "Holland" Enschede.	24.4.47- 28.4.47.	50	Onlangs aangestel- de arbeiders meen- den te zijn achter- gesteld bij uitrei- king text. pakket.	soon	

OVERZICHT der stakingen:

BEDRIJF:	TIJDSDUUR:	AANTAL STAKERS:	AANLEIDING:	RESULTAAT:	INLENGING VAKBONDEN:
IJzorgietorij "Vulcanus" Vaassen.	23.4.47- 24.4.47.	325	Unige geschool- de specialisten weigden sjuwers- werk inclusief loonsverlaging.	Overeenstem- ming nieuwe regeling toegezegd.	Bemiddeling vakbonden.
Voreen.Glasfabr. Schiedam.	25.4.47- 26.4.47.	4	Onlangs nange- stelde arbeid- ders eisten loons- verhoging i.v.m. grotere premietoe- slag der geschool- den.	geen	
Haven IJmuiden.	28.4.47- 29.4.47.	170	Groep vislossers ontvreden over regeling bij ver- strekken "zootje" vis aan lossers.	geen	Bemiddeling Centr.Bond v.Transp. arbeiders.

XIII. Algemeen Nederlands Jeugdverbond.

Het Algemeen Nederlands Jeugd Verbond, welks leiding ten dele uit communisten bestaat (zoals De Vlam van 19.4.1947 terloops aanstipt) richtte 7 December 1946 tot de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen het verzoek over te gaan tot de verstreking van de aan de jeugdbeweging toegewezen subsidie van f.1000,-. (Het verzoek werd 12 Februari 1947 herhaald).

Het A.N.J.V.wenste, naar het aankondigde, deze subsidie te besteden voor het kweken van kader door middel van speciaal hiervoor verschijnende periodieken en het uitbreiden van haar kaderscholen, alsmede door het houden van kampen. Minister Gielen berichtte op 25 Maart 1947 aan het hoofdbestuur van het A.N.J.V., dat hij afwijzend op het desbetreffende verzoek had beschikt. De Minister achtte niet voldoende waarborgen aanwezig, dat de te verstrekken subsidie indertijd ten goede zou komen aan de doeleinden waarvoor zij gegeven wordt.

In het Mei-nummer der A.N.J.V.-uitgave "Een" noemt Marcus Bakker de brief van de Minister een verdachtmaking van het minste alleci, een klap in het gezicht van de arbeidersbeweging, wat zo van "de reactionnaire Kajottorhooier" te wachten heeft. / die hier andermaal ondervindt

In Amsterdam woonden 250 jeugdige personen (voornamelijk 14- tot 18-jarigen) een protestvergadering bij tegen de weigering van vorengenoemde Minister. Fred Schoonberg poegde aannemelijk te maken, dat de katholieke Minister Gielen de subsidie niet had toegestaan als gevolg van de anti-communistische propaganda, welke door het Vaticaan en de R.K. geestelijkheid in Nederland werd gevoerd.

XIV. Wereld-Eenheid-Beweging.

"Een land: de wereld - Een grondwet: de liefde - Een volk: de mensheid-", dat is het boven-nationale standpunt, waarvoor het Actio-Comité voor Wereldeenheden propaganda maakt. In overzicht no. 3 van dit jaar werd vermeld, dat "Het Zaterdagavondblad" de spreekbuis van

deze groepering is. Praktisch het gehele bestuur der Partij van de Daad is overgegaan naar het bestuur van de Wereld-Eenhoud-Bewoging. Naast P.F. KRAMERS, hoofdredacteur van cvngenoemd onafhankelijk weekblad, en G.J. Pilloo, leider, woonachtig in de hoofdstad, treedt Hendrik Bernardus Bakker, geboren 24 Januari 1910 te Amsterdam, van beroep administrateur en wonende te Amsterdam, op als propagandaleider van de Wereld-Eenhoud-Bewoging. In de Partij van de Daad vervulde hij voordien een soortgelijke functie. De W.E.B. hield propaganda-bijeenkomsten te Groningen en Leeuwarden. Ter vergadering in de hoofdstad van het Frieso gewest stond op een spandoek te lezen "Mensen aller landen, verbreedert U". De utopie van het wereldburgerschap vindt haar woerklank in dit adagium, dat, de vrede ten spijt, herinnert aan het "Proletariërs aller landen, verenigt U", de slotzin van het Communistisch Manifest, in 1848 opgesteld door Marx en Engels. Het Algemeen Secretariaat van het Centrale Actie-Comité der W.E.B. is gevestigd Prins Hendriklaan 23, Amsterdam.

XV. Het "Amsterdamsche Jeugdparlement".

Het "Amsterdamsche Jeugdparlement" vergaderde, na zijn openingszitting op 28 Maart 1947, ten tweede male op 18 April jl. in een der trouwzalen van het stadhuis te Amsterdam, welke zaal blijkbaar gratis ter beschikking wordt gesteld. Volgens de voorzitter, Mr. W.B. Meijboen, Hilversum, bestaat de vereniging momenteel uit 47 leden, van wie 12 katholieken, 10 socialisten, 9 onafhankelijken, 8 communisten, 5 orthodox-protestanten en 3 liberalen. Marcus Bakker (communist) bestreed in een vergadering van dit Jeugdparlement met stemverheffing de mening van de voorzitter, als zou het wenselijk zijn een nationaal-socialistisch geluid in dit Jeugdparlement te hebben. Het opnemen van anti-democraten zou een stap terug zijn. Volgens Bakker is het wel dringend gewenst deze nationaal-socialistische jeugd in haar interneringskampen op te zoeken en deze lieden daar te vormen tot goede democraten.

Louwinger (communist) geloofde niet in verbetering van nationaal-socialistische jongeren. Hij kon zich niet verenigen met de werkwijze van het Jeugdparlement, waar, naar hij zeide, nu een politieke strijd wordt gevoerd, terwijl het bedoeld is als plaats om jeugdproblemen te bespreken. De voorzitter vroeg hierop stemming, teneinde

de meningen te peilen. Daarbij bleek, dat 18 leden voor en 9 tegen toelating van nationaal-socialisten zijn.

Marcus Bakker verklaarde, dat deze uitslag voor hem en zijn communistische vrienden consequenties meebringt.

Deze uitlating deed verschillende bestuursleden en andere aanwezigen enigszins terugkomen op hun standpunt. Blijkbaar wordt, om de communisten in het Jeugdparlement te houden, gezocht naar een vergelijk. De toezegging werd gedaan, dat t.z.t. contact zal worden gezocht met de communistische fractie, die haar stem nogmaals zou laten horen bij het eventueel binnengaan van nationaal-socialisten. Na deze bijeenkomst werd de meer officiële "parlements-zitting" gehouden, welke slechts weinig tijd in beslag kon nemen.

Ongeacht de critiek van genoemde Louwinger (communist) is vooral van communistische zijde aan dit Amsterdams Jeugdparlement nadrukkelijk een partij-politiek karakter verleend. Toch schijnt in het algemeen die opzet bij de oprichting niet te hebben voorgezet en heerst er in de boezem van het bestuur eenigheid over de vraag of het Jeugdparlement al dan niet tot een politieke strijdgroep zal worden gemaakt. Vooral de student Wim Klinkenberg, Amsterdam, die als griffier van het Jeugdparlement fungeert, denkt en woelt in uitgesproken revolutionaire geest. Hij liet zich daarover tijdens de tweede zitting uit, toen hij opmerkte, dat het socialisme eventueel aan Amerika en West-Europa zou worden opgedrongen. Klinkenberg is ook bijzonder actief als secretaris van het Landelijk Anti-doodstrafcomité. Kort na de bevrijding van westelijk Nederland rijpte bij verschillende groepingen van de rijpere jeugd het plan te komen tot oprichting van een vereniging, welke uitwisseling van gedachten over specifieke jeugdproblemen beoogde. Daarbij vertrouwden zij op de goede samenwerking uit de bezettingsjaren. In de Amsterdams studentwereld dacht men aan een "sprekplaats", waar vogels van diverse pluimage eigen standpunten zouden verkondigen en andere, afwijkende meningen gedocumenteerd bestrijden.

Een groep katholieke jongeren voelde meer voor de stichting van een vereniging, waarin uitwisseling van gedachten en binding van de zogenaamde ongrijpbare jeugd als taken zouden gelden. Op deze oorspronkelijke wijze wilde de vermelde groep naar levensbewustzijn kweken bij de opgroeiende jongeren, o.n. door smaakverdeling op cultureel gebied en door hen af te houden van onverantwoorde vormen van muziek en dans.

Toezelfdor tijd, in November 1946, was in "Vrije Vaart", het officieel orgaan van de Nederlandse Jeugdgenootschap een hoofdartikel van M. Roessingh, Leiden, verschenen. Daarin werd o.m. vermeld, dat de eerste vorm van Jeugdparlement door Engelse studenten werd toegepast. Een Zwitsers parlamentslid maakte er kennis mee tijdens een studiereis door Engeland in 1941. Hij nam het denkbeeld over en voerde het gewijzigd in eigen land in. Na twee jaren was het jeugdparlement daar uitgegroeid tot een financieel zelfstandige landelijke beweging, waarvan iederen tussen de 18 en 23 jaar lid kon zijn. Typerend verschil met het echte parlement was, dat de leden daarin geen plaats namen als partijmensen.

Hoewel in Nederland de vrij sterke groep katholieke jongeren liever geleidelijk tot de vorming van een jeugdparlement zou zijn gekomen, werd van de kant der studenten en door genoemde Roessingh aandrang uitgeoefend, welke leidde tot oprichting van de vereniging "Het Amsterdamse Jeugdparlement". Of voor deze nieuwe vereniging min of meer officiële belangstelling bestond, is nog niet aan de dag getreden. De bestaande politieke partijen hebben geen blijk gegeven te sympathiseren met deze vorm van jeugdwerk. In de bestuursgelederen van het "Amsterdamse Jeugdparlement" heeft men blijkbaar te kampen met financiële moeilijkheden. Aan B. en W. van Amsterdam werd dd. 24 Maart 1947 schriftelijk verzocht om een gemeente-subsidie van 600 gulden. De jaarlijkse contributie der leden varieert van f.1.50 tot f.5.-.

XVI. "Europese Actie voor Federale Unie."

Het Congres van de Europese actie voor Federale Unie, in Amsterdam van 12 t/m 16 april jl. belegd onder presidium van het Tweede Kamerlid Dr. E. H. J. A. Sasson, heeft zich uitgesproken voor de absolute noodzaak dat Rusland en het Westen elkander zullen gaan begrijpen. Volgens Dr. Henk Brugmans, een der woordvoerders, geeft de nationale gedachte in deze wereld geen toekomst meer. Een bovennationale oplossing is nodig. Pater Chaillot S. J., redacteur van de "Cahiers du Monde Nouveau" en van "Témoignage Chrétien", merkte op, dat federalisme geen ontkenning der verscheidenheden, maar respect voor elkaars vrijheden is. Volgens "Je Maintiendrai" (25.4.47) werden alle besluiten, zowel van organisatorische als van politieke aard, met algemene stemmen genomen, zonder concessie of compromis. Afgewezen werd iedere vorm van Europees nationalisme en ieder streefde om Europa te maken tot een eigen nachtpolitieke concentratie tegenover andere concentraties. Voorts werd iedere politiek om te komen tot blokvorming veroordeeld. Europa heeft als een "Rijk van het Midden" een belangrijke zending.

-Ofschon-

Ofschoon op dit node door ongeveer 70 buitenlanders bijgewoende congres een Duitse delegatie, buiten haar wil, afwezig was, gaf het congres in een resolutie over Duitsland vijf beginselen aan, welke het voorwezenlijk houdt. Het Duitse volk, zo luidt het daarin o.m., kan slechts in de solidariteit van Europa en de wereld, verwezenlijkt door het federalisme, de voorwaarde vinden voor zijn economische, sociale en culturele verheffing, welke aan zijn jeugd een nieuw levensideaal zal geven. Het Duitse volk zou volgens die resolutie slechts door zijn spontane en actieve toetreding tot zulk een conceptie bewijzen, dat het bewust met het nationaal-socialisme gebroken heeft en dat het in staat is mede te werken aan het gemeenschapspolijik streven van Europese en wereldvernieuwing.

XVII. INDONESIE.

De "Partai Komunis Indonesia" (P.K.I.) heeft de ondertekening der Linggadjati-overeenkomst steeds voorgestaan, wat wel ons aanleiding heeft gegeven tot de opmerking, dat in de P.K.I. dan toch niet direct zo'n groot gevaar schuilt. Een dergelijke gedachtegang moet evenwel als volkomen onjuist en misplaatst worden aangemerkt. Talrijk toch zijn de feiten, welke onmisbaar duiden op het gevaarlijke karakter der communistische beweging. Volgens het recept van Moskou ontwikkelt zij grote activiteit. De ook in Indonesië toegepaste tactiek der misleiding en camouflage vergroot te meer het gevaar. De communisten-leider Alinin is een goed tacticus en weet zich naar de omstandigheden te gedragen.

Dat de P.K.I. zich geschaard heeft aan de zijde van de voorstanders der overeenkomsten van Linggadjati is o.m. een tactische redenen geschied. Alininzoi te dien aanzien, dat een volk, dat ondervoed en armoedig is, geen zekerheid voor een revolutie biedt en dat afwijzing der overeenkomst de val van het (Republikeinse) Kabinet zou betekenen met als mogelijke gevolgen de macht in handen van avonturiers en een complete Amerikaanse blokkade. De ondertekening van de overeenkomst wordt dan ook slechts beschouwd als een adempauze in de nog niet geëindigde strijd voor de alghele vrijheid, welke echter evenzeer op tactische wijze gevoerd wordt. "De strijd van de P.K.I. naar buiten" aldus Alinin - "moet zijn als de strijd van de "Partai Nasional Indonesia", doch naar binnen moet het P.K.I.-programma gebruikt worden," hetgeen nog verduidelijkt wordt door zijn woorden in het Indonesische Parlement, nl., dat de P.K.I. zowel in de internationale als in de nationale politiek meer nationaal werkte dan alle andere partijen, doch innerlijk communistisch bleef.

De doorwerking van de communistische invloeden in Indonesië blijft onmiskenbaar, getuige o.a. een der recente feiten, dat tijdens het op 9 April gehouden 3e congres der "Partai Boeroeh Indonesia" (Indonesische Arbeiderspartij) richtlijnen zijn goedgekeurd, waarin de P.B.I., staande op de grondslag van het socialisme van Marx en Lenin, de arbeiders oproept voor de strijd, welke een internationaal karakter draagt, een behoefte van een socialistische maatschappij. Voor hen, die vertrouwd zijn met de woordkeuze der communisten, is de betekenis hiervan duidelijk.

In een te Batavia verschijnend Indonesisch blad wordt aanbevolen het Communistisch Manifest van Marx en Engels te lezen, wanneer men op de hoogte wenst te zijn van de strijd der arbeiders. Te Djoejakarta is de nieuwste Malaise vertaling van dat Manifest verschenen. Naar aanleiding van het laatstelijk te Londen gehouden congres der Engelse Communistische Partij (Februari jl.) is in hetzelfde blad de opmerking gemaakt, dat het communisme nog steeds zijn doelstelling heeft behouden, wat afgeleid kan worden uit de besluiten van het congres. Daaruit blijkt toch -aldus het blad- dat het communisme nog steeds streeft naar de onafhankelijkheid van alle volkeren der wereld.

"In Mandsjoorije, Korea, Birma, Malakka en ook in Indonesië steekt het communisme zijn kop op, hetgeen een eeuwige bedreiging zal zijn voor de Westerse mogendheden." Het blad zegt dus in feite, dat de P.K.I. een bedreiging voor Nederland vormt.

Het aantal Indonesiërs hier te lande, dat lid der C.P.N. is, is niet zo groot, wat echter geenszins wil zeggen, dat zulks dan een te verwaarlozen factor zou zijn. Bij terugkeer in Indonesië vormen zij immers met de in Nederland opgedane ervaringen een aanwinst van betekenis voor de P.K.I., vooral als zij de zgn. scholingsbijeenkomsten der C.P.N. hebben bijgewoond en zij dus aanstonds als "kader" gebruikt zouden kunnen worden. Ook uit dien hoofde verdienen deze scholingsavonden dus bijzondere aandacht. Dat daar ook de Indische kwestie behandeld wordt, is niet aan twijfel onderhevig.

In "De Vlan" heeft Soenitë een artikel gewijd aan de 1 Mei-viering en geconstateerd, dat het opnieuw een groot moment is dit feest in Indonesië in volle vrijheid te kunnen vieren, wat z.i. o.a. bewijst, dat de inwendige ontwikkeling van Indonesië zeer sterk in socialistische richting gaat. Hij brengt in het artikel ook de ondertekening der overeenkomst van Linggadjati ter sprake: "De lauwe ontvangst van de ondertekening van Linggadjati hier te lande sterkt ons in het vermoeden, dat het Nederlandsche volk niet precies weet, hoe de grootste ontwonteling in Azië, waarvan de Indonesische revolutie

"een deel is, tegemoet te treden. De Nederlander weet niet
"wat met Linggadjati aan te vangen.
"Hoe anders is de reactie in Indonesië. Daar een bewust
"aanvaarden het de ruiterlijke erkenning, dat de overeenkomst
"van Linggadjati voor hen een etappe is in de strijd van
"het Indonesische volk voor de volledige onafhankelijkheid
"van geheel Indonesië."

De op blz. 29 van maandoverzicht no.3/1947 genoemde
"Merdokagroep" te Amsterdam, waarvan het ledental nog niet
bekend is, onderhoudt nauw contact met de Revolutionnaire-
Communistische Partij (R.C.P.), voornamelijk naar het zich
laat aanzien door de persoon van Moesch Hanzah, die in
Januari 1940 van Palembang in Nederland is aangekomen.
Naar verluidt verleent de R.C.P. financiële steun aan de
"Merdoka-groep". De indruk bestaat echter, dat de meer-
derheid der extreme Indonesiërs zich meer aangetrokken ge-
voelt tot de C.P.N.. Te 's-Gravenhage wordt als lid der
R.C.P. genoemd R.Pandji Notoadipotro en van een Painan
te Amsterdam is evenzeer bekend geworden, dat hij lid
dezer communistenorganisatie is.

/zekere

Painan en Moesch Hanzah moeten kortgeleden uit de
"Perhimpunan Indonesia" verwijderd zijn op grond van hun
"reactionnaire houding", wat uiteraard dan betekent, dat
de P.I. haar deuren gesloten houdt voor leden der R.C.P..
Niet echter voor Indonesiërs, die lid der C.P.N. zijn en
met welke partij de P.I. al sedert jaren bijzondere re-
laties onderhoudt. Het is echter niet uitsluitend de sa-
menwerking, die tussen P.I. en C.P.N. bestaat, welke voor
deze vereniging van Indonesische intellectuelen als maat-
staf geldt. Tevens gevond is mede de invloed, welke de
C.P.N. weet uit te oefenen. Dit moet dan weer gezien wor-
den in het licht van de zilveren draden, waarmee de P.I.
aan de C.P.N. gebonden is. Een recente mededeling behelst,
dat de schuldenlast van de P.I., welke verleden jaar nog
f.15000.- bedroeg door financiële hulp der communisten
tot f.8000.- is teruggebracht.

De "Perhimpunan Indonesia" heeft wel meer met finan-
ciële moeilijkheden te kampen gehad; na de recente repa-
trisering van verscheidene leden is de situatie in deze
natuurlijk nog verslechterd.

Het orgaan der P.I. verschijnt de laatste tijd vrij
ongeregeld. De redactie bestaat uit Djajeng Pratomo,
T. Loenban Tobing R.S. en Stenny Pratomo.
Voorzitter der vereniging is thans Soekocnan Hanzah,
wonende te 's-Gravenhage en secretaris-ponningmeester is

-genoemde-

genoemde Dj. Jang Pratomo, die kortgeleden door de Republiek Indonesië aangezocht moet zijn en in Nederland een "Voorlichtingsbureau" der Republiek op te richten.

De voorzitter van de afdeling 's-Gravenhage van de "Perhimpunan Indonesia" is R.M. Soelibjo, van wie vermoed wordt, dat hij ook lid van de C.P.N. is. In ieder geval is hij geabonneerd op het communistische dagblad "De Waarheid". Jasid, Sairin en Kajet, kellners in Den Haag, zijn eveneens lid van de C.P.N. en bezoeken geregeld de eerder bedoelde scholingsbijeenkomsten ten huize van Arie Ruskauff, wonende Pahudstraat 205 te 's-Gravenhage.

Behalve de voren genoemde "Merdekagroep" en de "Perhimpunan Indonesia" bestaan hier te lande nog enkele andere verenigingen van Indonesiërs, zoals het "Verbond van Indonesische Burgers". (V.I.B.), waarbij een twaalfstal beter gesitueerde Indonesiërs is aangesloten, voornamelijk woonachtig te 's-Gravenhage, Leiden en Delft. De vereniging vertoont al enige tijd weinig tekenen van leven.

De "Roekoen Poladjar Indonesia" (Roepi) te Leiden is reeds genoemd op blz. 37 van Maandoverzicht no. 2/1947.

De "Torikatan Christen Indonesia", gevestigd te 's-Gravenhage, is een vereniging van Christen-Indonesische Jongeren met ongeveer 120 leden (Oost-Indonesiërs). Deze vereniging draagt een gematigd karakter en is geporteerd voor de staat Oost-Indonesië.

De "Perkoempoelan Islam" (Islamietische vereniging) telt ongeveer 300 leden, voornamelijk Indonesische boetslieden, kellners, baboes en enkele intellectuelen. Zij zijn voornamelijk woonachtig te Amsterdam, Rotterdam en te 's-Gravenhage. Voorzitter is het hiervoren genoemde R.C.P.-lid Pandji Notoadipoetro.

Een van de "Perkoempoelan Islam" afgescheiden groep is de "Sinoman groep" te 's-Gravenhage, bestaande uit Indonesische vrouwen, wier politieke richting die van de "Perhimpunan Indonesia" is.

Aan de "Inter-Asiatie Relations Conference", van 23 Maart t/n. 2 April jl. te New Delhi gehouden, is door tal van Aziatische landen deelgenomen. Als deel was gesteld om van gedachten te wisselen over bundeling van krachten en over samenwerking op economisch en cultureel gebied. Bijzondere aandacht is tijdens de besprekingen gewijd aan de nationale onafhankelijkheidsbewegingen en

aan economische maatregelen, aan transnigratie en verder aan raciale en culturele betrekkingen.

Ofschoon bij de doelstellingen dezer Aziatische samenkomst de politiek was uitgesloten, is het politieke element uiteraard toch naar voren gekomen bij de behandeling van de onafhankelijkheidsbewegingen in Birma, Ceylon, Indonesië, Malakka en Viet-Nam. De Indonesische delegatie, bestaande uit 31 personen, onder wie twee leden van het "politiek bureau" van de "Partai Komunis Indonesia", heeft voorgesteld om op de Westerse mogendheden, die ongetwijfeld zouden trachten hun economische overheersing voort te zetten, een aantal sancties toe te passen, zoals het ontzeggen van het gebruik van Aziatische luchthavens en het weigeren van directe of indirecte hulp en/of samenwerking op elk gebied.

Op economisch gebied was men het er in het algemeen over eens, dat buitenlands kapitaal niet ontbeerd kon worden, doch dat door staatscontrole gewaakt moest worden tegen overheersing van het kapitaal op de economie.

In verband met arbeidsvraagstukken is in principe besloten, dat de onderscheidene landen zouden overgaan tot vaststelling van minimum lonen, het toekennen van het recht van staking, tot het erkennen van de politieke rechten der arbeiders en verder tot het organiseren van opleidingscentra voor vakverenigingsleiders.

In de slotredevoeringen van de "Inter-Asiatic Relations Conference" is uiting gegeven aan de wil tot vorming van een machtig Aziatisch blok en aan het verlangen naar wereldvrede.

Over enkele maanden, in Augustus of September, wordt te Arrhon een congres gehouden van in Europa studerende Chinezen en wel, naar verluidt, op instigatie van de te Leiden gevestigde vereniging Chung Huc Hui (studerende Chinezen). Doel van het congres zou zijn: het uitwisselen van gedachten voor verruiming van de studie, zonder politieke bij- of nevenbedoelingen.

Deelnemers zal worden door studerende Chinezen uit Engeland, Frankrijk, België en eventueel andere Europese landen, doch voorzover het zich thans laat aanzien, zal het merendeel der deelnemers afkomstig zijn uit Engeland.

Het congres is bedoeld als voortzetting van sportgelijke samenkomsten, zoals deze werden gehouden voor de laatste wereldoorlog. (Parijs 1937 en Engeland 1939).